



בשבילי הפרשה

ישיבת מיר ירושלים

גיליון שבועי לתלמידי, בוגרי וידידי ישיבת מיר

פרשת בהעלותך, תשפ"ד



ויהי העם כמתאוננים רע בעיני ה' (יא, א)

רש"י: אין מתאוננים אלא לשון עלילה, מבקשים עלילה היאך לפרוש מאחרי המקום, וכן הוא אומר בשמשון כי תואנה הוא מבקש. נאמר כמתאוננים ולא מתאוננים. לו היו ח"ו במצב של מתאוננים ממש, היה יותר רע. מהו כמתאוננים? שהיו מבקשים למצוא עלילה ובלבול - דבר שעיקרו לקיים השקף ולהסתיר הרצון שיש בקרבם. למשל, עלילות הדם שהיהודים שהורגים תינוקות להשתמש בדמם לאפיית מצה, כולם יודעים כי שקר בפיהם, אלא שונאים הם את ישראל ומשתמשים בעלילה להסתיר שנאתם.

וכן הלהק (ד) פירש"י: "מי איכלנו בשר - וכי לא היה להם בשר, והלא כבר נאמר ומקנה רב היה לבני ראובן וגו', אלא שמבקשים עלילה". מי שעניו פקוחות רואה כי אינם מבקשים בזה אלא עלילה, שהרי גם בשר היה להם! ובפרט שראו יציאת מצרים, מתן תורה וכו', איך יתכן עוד לטעון על מחסור! אלא שלא בשר בקשו אלא עלילה: רצונם באמת הוא לפרוש מהקב"ה ודבריהם הם כסות-עיניים.

כד הוינא טליא למדתי ב"תלמוד תורה" בקלם ולמדו אתי אברכים גדולים

נושא בעול

סיפר תלמיד הישיבה הגאון הרב שלמה וולבה זצ"ל:

מִרְוֹן הַמְּשִׁיחַ הַגָּאוֹן הָרַב יְרוּחַם לְיוֹאָוִי זְצַלְלָה"ה ראה את מידת 'נושא בעול עם חבירו' כמידה יסודית לכל המצוות. לפיכך הוא דרש מבני הישיבה שירגיש כל אחד את עולו של חבירו, בין שבעת צער ובין שבעת שמחה, כאילו היה זה עולו הפרטי שלו. גם כשסירד את ספרי הסבא מקלם, הקדים את המאמרים בנושא זה לתחילת הספר.

יום אחד הגיעה הידיעה שבחור מבני הישיבה חולה ל"ע בדלקת ריאות. בתקופה היא עדיין לא הייתה אנטיביוטיקה, וביום השבת הלך מצבו של הבחור והחמיר.

ביום ראשון השכם בבוקר, נכנסה אימו של הבחור בריצה לבית המדרש במיר, נגשה אל ההיכל, פתחה את ארון הקודש והחלה לצעוק בתפילה. (מקובל היה באותם ימים שבעת צרה פותחים את ארון הקודש וזועקים בתפילה.)

בין רגע התמלא בית המדרש בכל ארבע מאות תלמידי הישיבה אשר באו לזעוק ולהתפלל לרפואתו של הבחור. המשגיח הגאון הצדיק הרב ירוחם זצ"ל שמע את זעקות התפילה והגיע אף הוא. התפילה ארכה מספר דקות, אך הייתה רוויה בדמעות שליש של כל בני הישיבה אשר זעקו מקירות ליבם.

לאחר התפילה התבשרנו כי הבחור יצא מכלל סכנה.

בערב התכנסנו שוב, כל בני הישיבה, לתפילה מעומק הלב, ומצבו של הבחור הלך והוטב, אך הוא עדין היה חלש מאוד. למחרת שוב, התאספו כל בני הישיבה לתפילה שלישית עבור הבחור, אך לאור השיפור במצבו התפילה לא הייתה בחום ובהתלהבות כמקודם אלא במעט קרירות.

לאחר התפילה מסר המשגיח שיחה ואמר שאם אכן היינו באמת נושאים בעול חבירנו, היינו מתפללים באותה התלהבות שהתפללנו כאשר מצבו היה קריטי, שהרי עדיין הוא כה חלש שאינו יכול להזיז אצבע, ועליו לחוש בצערו ולהתפלל באותה התלהבות עד שישוב לאיננו כבר אשונה.

אז לבנו אותו כראוי, אך מסתבר כי ר' ירוחם הבין היטב מהו 'נושא בעול'.

זמני כניסת השבת

Baltimore, MD - 8:18	Minneapolis, MN - 8:45
Brooklyn, NY - 8:12	Miami, FL - 7:57
Chicago, IL - 8:09	Monsey, NY - 8:14
Houston, Texas - 8:07	Montreal, Quebec - 8:28
Johannesburg, S. Africa - 5:06	Passaic, NJ - 8:13
Lakewood/Deal, NJ - 8:11	Toronto, Ontario - 8:44
London, UK - 9:06	Yerushalayim - 7:12
Los Angeles, CA - 7:49	Zurich, Switzerland - 9:08

בשבילי הלכה

ע"י הרב הגאון מאיר צבי שפיצר שליט"א
הערות בעניני הלכה. הלכה למעשה יש לשאול לרב

אכילת קרבן פסח

בפסחים פ"ה ע"ב בק"פ הוכיח הגמ' גגין ועליות נתקדשו בקדושת ירושלים ממה שאכלו על הגגין. והנה ידוע מה שחידש קרית ספר פ"ז מבה"ב דקדשים קלים מעיקר הדין נאכל בכל עיר מוקף חומה בא"י לולי פסול יוצא, ומקורו מזבחים נ"ה ע"א נאכלים בכל העיר דכתיב יאכלו במקום טהור מכלל דאיכא טמא, וצריך רק מקום טהור שהוא מוקף חומה.

וכדברי קרית ספר נקט תפא"י זבחים פ"ה מ"ו ורק משום דא"א לצאת מירושלים. (ולענין איך משכחת לה בעיר מוקף חומה, ע' זרע אברהם א' ב' השני כגון מצא בבהמה בן ט' חי, ועל חי אין איסור לצאת ע"ש, וע"ש ב' מ"א כגון שהוסיפו על ירושלים עד חומת מוקף חומה.

והקשו לפי קרי"ס מגמ' פסחים הנ"ל דאפילו לא נתקדשו גגין בקדושת ירושלים אבל עכ"פ יש לגגין קדושת מוקף חומה. וע"ש בגמ' הלילה פקע איגרא, וע' עבודת לוי א'.

וידוע מה שתירצו לפי זרע אברהם ח' כ"א דשאני ק"פ משאר קדשים קלים דכתיב בפ' ראה ובשלת ואכלת במקום אשר יבחר ובמכילתא פ' בא דמקום אשר יבחר זה ירושלים. וכע"ז חשק שלמה זבחים נ"ו ע"ב.

ולכא' יש לפרש החילוק בזה יותר לפי דברי מקור ברוך סי' ז' ועוד דקדשים בעלמא אין בו מצות אכילה בעצם אלא לענין הבשר שיהא נאכל משא"כ ק"פ שיש בו מצות אכילה. ולפי"ז כל מה דכתיב בקדשים קלים מקום טהור, ונתחדש בזה דלא בעי במקדש וגם לא בעי מקום קדוש, היינו רק לענין הבשר עצמו, אבל בק"פ שדין אכילתו הוא על הגברא בעי מקום קדוש, ואף דנאכל בכל ירושלים מ"מ אינו נאכל בכל ערי חומה אלא דוקא בירושלים (וכמו דס"ל לשאר ראשונים בכל קדשים קלים), וא"כ אינו נאכל בגגין ועליות.





אני ה' אלוקיכם

לקראת יום הזיכרון למרן המשגיח הגאון הצדיק רבי ירוחם ליוואויץ זצוק"ל

זוכים אנו למידה הרוממה להיות לכם לאלוקים, ובזה זוכים אנו לכל המעלות תורה ארץ ישראל בית הבחירה. אבל אם ח"ו נפגמים אנו במעשינו, אזי נפגם אצלינו המידה של אלוקי ישראל, בזה לבד נעשים אנו לנבוכדנצר וחביריו, שזהו ענין הגלות, נטילת המעלות שזכו ישראל בתורה ובארץ ובבית המקדש, כל זכותם במעלות הללו הרי"ז רק מחמת היותם מחזיקים במידה של אלוקי ישראל, אבל אם ח"ו אבדה מעלתם במידה זו, שוב אין להם זכות בכל המעלות ונמצאים במצב של גלות

הרי לנו דבר נורא, שגם אחרי שזוכים כלל ישראל לכל המעלות הרוחניות כתר תורה ארץ ישראל ובית הבחירה, עדיין מחויבים המה להחזיק בזה בכל שעה, ואם ח"ו נפגם מעלתם, ברגע קט אבדה זכייתם באלו המעלות.

וכבר מצינו כן בקניני תורה, שחובת האדם להיות מוכשר וראוי לקבל את התורה, ואם אין מעמיד את עצמו להיות כלי קיבול לקבל את התורה להשתלם בקניני תורה, אזי אין התורה הקדו' חפצה לשכון בקרבו. גם אחרי קבלת התורה, שמשרע"ה התווכח עם המלאכים וניצחם כמבואר בחז"ל (שבת פח.). וזכה להוריד את התורה לארץ - לכלל ישראל, עדיין אמרו ז"ל (שא"ר כ"ח, א') שהתוה"ק בבחינת "עלית למרום שבית שבי", והיינו שאין התוה"ק קנינם של ישראל אלא בתורת שבי, כלומר שמחויב האדם בכל שעה להעמיד את עצמו להיות ראוי שהתורה תשכון אצלו.

וביותר, שהתורה עצמה תובעת את מקומה, וכמו שסידר הפייטן ביוצרות של שבועות (יום ב') את כל סדר קבלת התורה, איך שכמה פעמים רצה הקב"ה ליתן את התורה ולהורידה לארץ וסייבה התורה שמיד ביצירת אדה"ר רצה הקב"ה ליתן את התורה, והיינו שהקב"ה ראה באדה"ר יציר כפיו מוכשר לקבל את התורה, ואעפ"כ לא רצתה התורה לילך אליו, וטענה "אדם ביקר ולא יבין" (תהילים מ"ט, כ"א). וכן בנח שהיה איש צדיק בדורותיו, לא חפצה ובאברהם אבינו ע"ה שגדלה מעלתו שהעמיד את האמונה בעולם, כבר הסכימה התורה עד שאמר במה אדע וגם ביעקב אבינו ע"ה מחמת טרדותיו וצרותיו היה בזה הפרעה ולא חפצה התורה עד שהגיע משה רבינו ע"ה שלא היה שום טענה ומפריע, אזי התוה"ק חמדה בו ורצתה לרדת אליו. ומבואר שהתוה"ק יש בה כח טענה להסכמתה להיות מוחזקת אצל האדם, חובת האדם לשעבד כל נפשו וישותו לתוה"ק, שרק בשלימות מוחלטת התורה תשכון אצלו, ואם לאו מאבד את קנינו בה.

ובזאת המידה נתבע האדם לחיות בכל שעה במידה של "אלקי ישראל" כל מעשיו והנהגותיו של האדם צריכים להיות מוטבעים בהכרה ברורה של להיות לכם לאלוקים, שאם ח"ו נפגם בזה, אזי מאבד הוא את המעלה של אלוקי ישראל, ומביא גלות לכלל ישראל.

ובזה הענין שהתוה"ק אינה קניינו של האדם אלא שבי, חובת האדם להכיר ולידע שכמו שהתורה ניתנה בסיני כן יכולה לחזור לסיני, ועל כן תבע אאזמו"ר זצ"ל שכל אדם מחויב ללמד תינוקות של בית רבן, מכיון שהתורה אינה קנין נצחי של האדם מחמת קבלת התורה, אלא מחויב לשמור עליה כל שעה וזמן, ובלישמירה ראויה מאבד את תורתו..

[אגב, בחז"ל שם מבואר דבר נפלא שכאשר ביקש משרע"ה לירד עם התורה אחר שכבר הסכימו המלאכים בטענתו, וכבר הגיע לשער

השבוע יחול יום הזכרון למרן אאזמו"ר המשגיח רבינו ירוחם זיע"א. לעילוי נשמתו נעמיד דברים שאמר זמן מועט לפני פטירתו, בזמן שהיתה גזירה נוראה על השחיטה, וכמדומה שחשובים הדברים לשעה ולדורות.

כלל ישראל זכה ביציאת מצרים שהוציאם הקב"ה מעבודת לחירות, מעבודת פרך אצל המצרים לישועה והצלה. אמנם הייסוד והתכלית של יציאתם ממצרים הוא כמאמר הכתוב "אני ה' אלוקיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים להיות לכם לאלקים" (במדבר ט"ו, מ"א) תכליתם של ישראל שזכו שהקב"ה אלוקי ישראל, הקב"ה בחר בנו מכל עם להיות לו לעם סגולה ובזאת שזכו להיות עם ה', זכו למתן תורה לארץ ישראל ולבנין בית הבחירה כל יסוד הזכויות של כלל ישראל מקורם והתחלתם ביציאתם ממצרים שזכו למידה של אלוקי ישראל, וזה סיבת זכייתם במעלות ברוחניות ובגשמיות עד סוף כל הדורות.

ולכך מחויבים אנו לקבוע בנפשינו ולהטביע בכל מעשינו את המידה הזאת של אלוקי ישראל, שאנו עם ה', ועד כמה שהמעשים מעידים שהשכינה שרויה בינינו, שהולכים אנו בדרך שהקב"ה תובע מאיתנו, בכך זוכים אנו יותר למידה של אני ה' אלוקיכם.

עד כדי שכבר תמהו חז"ל (ויק"ר פרשת אח"מ פרשה כ', ה') איך טיטוס הרשע נכנס לבית קדשי הקדשים וחרבו שלופה בידו גידר את הפרוכת ויצאת חרבו מלאה דם, נכנס בשלום ויצא בשלום. ואילו בניו של אהרן נדב ואביהוא נכנסו להקריב ומיד יצאו שרופים. והביאור בזה שכל זמן שבבית המקדש שלטה המידה של "אלוקי ישראל" אי אפשר שיהיה חורבן, אין אפשרות ליכנס מבלי ליענש, כאשר כלל ישראל נמצאים במדריגה של להיות לכם לאלוקים, אזי ביהמ"ק במלא תקפו והדרו, אי אפשר לפגום בו בכל דהו, ואם באו לפוגמו מיד היה שורפם. אבל בזמן החורבן נסתלקה מדריגה רוממה זו מישראל, כבר אינם בכלל המידה של אלוקי ישראל, נגזרה הגזירה בחורבן בית המקדש, ובחז"ל (ר"ה לא.) מנו עשר גלויות שגלתה השכינה מהמקדש עד שנסתלקה לגמרי, כל אלו דרגות ובחינות בחורבן, דרגות במידה של אלוקי ישראל, וכאשר נפגמים ישראל במידה זו, מסתלקת המעלה של אלוקי ישראל, אזי כבר המקדש היה יכול ליחרב.

ומבואר שמלבד הצד הטוב, שאנו זוכים לשפע מהשי"ת בכמה שאנו מעמידים את עצמינו בכלל המידה של להיות לכם לאלוקים. כך חלילה לצד השני כאשר נפגם משהו במעשינו אזי נפגמים אנו במעלה של להיות לכם לאלוקים, נחסר בקשר ובחיבור עם השי"ת, כבר יש מקום לנתק אותנו מהחיבור להשי"ת. ובזה קיימת סיבת הגלות, שכבר אין זוכים אנו לכל השפע המעלות של ארץ ישראל ובית המקדש.

וכבר ידועים דברי רש"י עה"פ (ויקרא כ כ"ו) "והיתם לי קדושים כי קדוש אני ה' ואבדיל אתכם מכל העמים להיות לי" ופירש "אם אתם מובדלים הרי אתם שלי, ואם לאו הרי אתם של נבוכדנצר וחביריו" ויש בזה דבר פלא וכי בזה שאינכם שלי לגמרי כבר מיד נעשים של נבוכדנצר וחביריו. אכן הביאור הוא שכאשר "הרי אתם שלי" היינו שאנחנו מיוחדים להקב"ה, כל מעשה והנהגה אנו חיים את הקב"ה, שיעבוד מוחלט שהכל טובב והולך סביב הקב"ה. אזי



אבל ב' בנ"א כל אחד הולך לצד אחר וממילא מתרחקים כ"א יותר ממהלך הילוכו. אכן מבואר שאם האדם אינו מחזיק את התורה, אזי התורה עוזבת אותו, הולכת ממנו, יש בכח התורה ללכת ולהתרחק ממנו, הוא הולך לדרום והתורה הולכת לצפון.

ובאמת שמידה זו קיימת בכל המצוות, וכמו שהביא בספר אבני אליהו מהזוה"ק, "כל מצוה ומצוה דורנא הוא דשדר לן קוב"ה. ושמה תאמר כל הקופץ נוטל ת"ל מה יקר חסדך אלוקים" (תהילים ל"ו), הרי מבואר שהמצוות הם מתנה מאת השי"ת להאדם, וצריך כל זמן וזמן לחיות במצב וברוממות של מה יקר חסדך, להכיר ולידע את יקרת המצוה, ואם ח"ו אינו מכבד ומרומם את המצוה בזה לבד גורם שהמצוה תנטל ממנו. ובזה היתה סיבת גלותם מארץ ישראל וחורבן הבית, שאיבדו את השייכות לתורה ולמצוות, שהרי עיקר קיום התורה והמצוות זהו בארץ ישראל, ובגלות נשאר לנו רק ציונים כדכתי' (ירמיה ל"א, כ') הציבי לך ציונים. וכ"ז בכלל המידה של "אלוקי ישראל", לחיות כל מעשה והנהגה ומחשבה "אני ה' אלוקיכם".

דברים אלו אמר אאזמור"ר זצ"ל בסוף ימיו כאשר היתה גזירה נוראה על השחיטה, ועורר בזה הענין, שאם נחזיק אנחנו את המצוה, נייקר ונרומם את ענין הקדושה, שמכוחה נובעת מצוות השחיטה, נחיה ברוממות של אני ה' אלוקיכם, אזי לא יהיה בכוחם לקחת מאיתנו את המצוה. חובתינו למסור את נפשינו בקיום המצוה שזהו תשובת המשקל להתרשלות במצוה, עד כמה שנכיר ונדע שהמצוה היא קיומם של ישראל, נתרומם יותר למידה של אתם שלי ולא של נבוכדנצר וחביריו, בכך נהיה דבוקים ומחוברים למצוה, ולא יהיה בכח אחרים לבטל את המצוה.

וע"ז הדרך הביא בגזירת החינוך, שהיתה מחמת רפיון בחינוך הילדים, וכן בגזירות לביטול השבת, אם נרומם ונכבד את השבת, אזי השבת תשאר אצלנו. כל התרשלות קלה גורמת שיהיה בכוחם לבטל ולמנוע מאיתנו את קיום המצוה.

הקב"ה יעזור שדבריו הקדו' יכנסו לליבם של התלמידי חכמים בני הישיבה הקדו', ונתחזק כולנו במיוחד בתקופה זו שיש כאלו שרוצים להמעיט את ספסלי בית המדרש, נכיר ונדע שכמה שנתחזק בלימוד התורה בעמלה וביגיעתה, לא יהיה בכח שום גזירה למנוע את התורה בכלל ישראל.

נכתב ע"י אחד השומעים

החיצוני ביקשו המלאכים לפגוע בו ולהורגו, עד שנעשה קלסתר פניו דומה לאברהם, ואמר להם הקב"ה כלום אינכם מתביישים מזה שאכלתם ושיתתם אצלו, ונמצא שזכו לתורה בזכות אברהם ולדידן מבואר שדווקא המידות טובות של אברהם אבינו ע"ה היו הסיבה שזכו ישראל בתוה"ק, וא"כ אחד מהמידות שמחויבים להתעלות בהם בשביל שהתורה תתקיים אצלנו, זה המידות טובות הכרת [הטוב].

ובפרשת השבוע (פרשת בהעלותך) מצינו שאהרן הכהן לא היה בהקרבת הנשיאים, והרמב"ן מביא אריכות דברים שאמר לו הקב"ה שלך גדול משלהם שאתה מיטיב ומדליק את הנרות, וכל הקרבנות עתידים להתבטל בזמן החורבן, אבל הדלקת הנרות אין מתבטלת לעולם. ותמה הרמב"ן הלא בזמן החורבן אין מקדש ואין קרבנות אבל ג"כ אין מנורה ואיך תתקיים הדלקת הנרות לעולם. וביאר שהמכוון הוא לבית חשמונאי, שבזה נוהג הדלקת הנרות לעולם.

ועדיין צריך להבין, במה גדלה הדלקת הנרות יותר משאר המעלות, מדוע דווקא בזה מתקיים אחר החורבן, שבכך נתרצה אהרן הכהן. אכן כאשר נתבונן כוחם וזכותם של בית חשמונאי היה מסירות נפשם להעמיד את התורה והמצוות, שלא יוכלו הרומאים לבטלם מישראל. וזהו המעלה של אני ה' אלוקיכם, רוממות המעלה בהכרה ובידיעה שקיום התורה זהו מהותם של ישראל, זהו הקשר והחיבור להשי"ת, שנהיה עם ה', ובזה זכו שאין מקום לגלות, יש זכות בקיום בית המקדש, מכיון שכל החורבן נתהווה מפני שנפגמו בזאת המידה כאשר נתבאר. וא"כ במסירות הנפש זוכים להדלקת הנרות שלא לאבד זכות המנורה שבמקדש.

ואמרו ז"ל (סנהדרין צט.). המבזה את המועדות המבזה את התורה אין לו חלק לעולם הבא. ומבואר שם שכל שאפשר לו לעסוק בתורה ואינו עוסק הריהו מבזה את התורה וברביני יונה באגרת התשובה כתב שאם אדם מפסיק בלימוד תורתו מתבטל מלימודו בשביל הרווחת ממון, הריהו מורה שהממון חשוב בעיניו יותר מלימוד התורה, וזהו בזיון התורה. והיינו שאם אין בו יקרת וחשיבות לתורה הקדו', אין בו הכרה וידיעה כמה חשובה ונשגבה התורה, שוב מאבד זכותו וחיבורו עם השי"ת, מאבד את המעלה אני ה' אלוקיכם, ולכן אין לו חלק לעולם הבא.

וזהו שאמרו אם תעזבני יום יומיים אעזבך, משל לב' בני אדם שאחד הולך לצפון ואחד הולך לדרום. ולכאורה זהו פלא, מה המשל והנמשל, אמנם עוזב את התורה ליום אחד ומתעתד לחזור אליה,

THIS WEDNESDAY

יחד לבנו לאהבה
 CHICAGO
 ANNUAL
 BENEFIT
 RECEPTION
 תשפ"ד

WEDNESDAY EVENING
 כ' סיון תשפ"ד | JUNE 26, 2024 | 8:30 PM



WITH THE PARTICIPATION OF
 HAGAON HARAV NACHMAN
 LEVOVITZ SHLITA
 ראש ישיבת מיר ירושלים



GUEST SPEAKER
 RABBI NOSSON MULLER, SHLITA
 MENAHEL, YESHIVAS TIFERES TZVI

AT THE HOME OF
 MR. & MRS. EIJ MEYSTEI
 2924 W FARWELL AVENUE



Below is an English adaptation of this weeks' Parsha Preview which can be heard live every Wednesday at 2:15 PM

Parashas Behaaloscha

Harav Hagaon Yosef Elefant shlita

At the end of this week's parshah, the Torah tells us about Miriam and Aharon's speaking about Moshe, and then adds, והאיש משה ענו מאד מכל האדם אשר על פניו. האדמה. This seems like a strange place to tell us about Moshe Rabbeinu's anavah, as we will explain.

We know Moshe Rabbeinu's anavah was the catalyst for all the lofty levels he attained. Chazal say that all the nevi'im experienced their prophecy through an אספקלריא שאינה מאירה, while Moshe Rabbeinu saw his nevuah through an אספקלריא המאירה, a clear glass. The sefarim explain that since he was so humble, he did not take up any place, so there was nothing blocking the nevuah from coming through.

Moshe's anavah was also the reason he merited to be the one who received the Torah. Interestingly, R' Chaim Volozhiner, in Ruach Chaim at the beginning of Avos, discusses this middah of Moshe Rabbeinu and observes, shockingly, that if there would be any other person who would achieve the level of anavah that Moshe Rabbeinu did, he would also be mekabel the Torah.

In other words, when a person doesn't have a "zich" — in a healthy way, obviously — and is not wrapped up in himself or hold of himself, then he becomes a worthy receptacle to be mekabel from Hakadosh Baruch Hu.

The Maharal (Tiferes Yisrael ch. 23) also explains that the reason Moshe Rabbeinu was the one who received the Torah was that he completely negated himself to Hakadosh Baruch Hu, through his anavah.

The Meshech Chochmah, in Parashas Shemos, also says that anavah means that a person is not wrapped up in himself, and the reason Moshe Rabbeinu was the anav mikol adam was that he was never meisiach daas from Hakadosh Baruch Hu — because the moment a person's attention wanders from Hakadosh Baruch Hu, he naturally becomes wrapped up in himself. Moshe Rabbeinu's anavah meant that he understood that everything he has is not him; it's only from Hakadosh Baruch Hu. Since he was never meisiach daas from Hakadosh Baruch Hu, he was able to be mekabel the Torah.

Anavah, by the way, doesn't mean I'm a nebach, or I don't have koach. The passuk says (Devarim 8:18), וזכרת את ה' אלקיך כי הוא הנתן לך כח לעשות חיל. A person is allowed to feel that he has כח לעשות חיל — he has talents, and he's able to succeed — but he has to know that it comes from Hakadosh Baruch Hu. Gaavah is not a function of being adam l'chavero; it means forgetting Hakadosh Baruch Hu. The more of an anav a person is, and the less wrapped up he is in himself, the less he is meisiach daas from Hakadosh Baruch Hu.

We now have three sources that teach that Moshe Rabbeinu's anavah was the reason he was mekabel the Torah: R' Chaim Volozhiner, the Maharal, and the Meshech Chochmah.

If so, it would seem that the appropriate place for the Torah to reveal to us that Moshe was the ultimate anav would be in the context of Mattan Torah — not in the context of the incident in which Miriam and Aharon spoke against him and Miriam was stricken with tzaraas. Why, there, does the Torah suddenly inform of us Moshe's anavah?

The answer lies in the following statement of the Rambam, at the end of Hilchos Tumas Tzaraas (ch. 16), where he discusses the prohibition of lashon hara:

ועל ענין זה מזהיר בתורה ואומר השמר בנגע הצרעת זכור את אשר עשה ה' אלקיך למרים בדרך, הרי הוא אומר התבוננו מה אירע למרים הנביאה שדיברה באחיה שהיתה גדולה ממנו בשנים וגידלתו על ברכיה וסכנה בעצמה להצילו מן הים והיא לא דברה בגנותו אלא טעתה שהשותו לשאר נביאים והוא לא הקפיד על כל הדברים האלו שנאמר והאיש משה ענו מאד ואף על פי כן מיד נענשה בצרעת קל וחומר לבני אדם הרשעים הטפשים שמרבים לדבר גדולות ונפלאות.

The Rambam draws a kal v'chomer from Miriam Haneviah, who spoke about her brother and contracted tzaraas — even though she was older than him, and she brought him up, and even endangered herself to save him, and didn't even speak disparagingly of him but merely erred in comparing him to other nevi'im, and he wasn't even bothered by what she said, as the



Below is an English adaptation of this weeks' Parsha Preview which can be heard live every Wednesday at 2:15 PM

passuk attests there that he was the humblest man who ever lived! Yet Miriam was nevertheless punished, so someone who speaks outright lashon hara will certainly be punished.

The reason, then, that the Torah mentions Moshe's anavah here is to emphasize that he was not makpid about what Miriam had said.

Regarding the Torah's description of Moshe as an anav, Rashi comments, שפל וסבלן — humble and tolerant; he was able to tolerate someone else speaking badly of him.

In other words, the concept of anavah is expressed in the Torah as the ability to hear someone speaking badly of you and not being bothered by it: "It doesn't matter — I'm not such a hot shot, I'm not such a chashuveh guy. I'm not wrapped up myself, so it doesn't make a difference if somebody speaks badly about me." Savlanus and anavah are synonymous.

The Gemara (Shabbos 30b) teaches that a person should always be an anav like Hillel and not a kapdan like Shammai. Anavah and kapdanus are being contrasted here as two opposites, but what connection is there between the two? A kapdan implies someone who is inflexible and rigid, and how is that the opposite of someone who is humble?

But someone who is an anav is not a kapdan, because he doesn't exist; he doesn't take up space. Not in a depressive, emotional way, but in a real way of dveikus to Hakadosh Baruch Hu. Anavah doesn't mean I'm nothing. It means that everything I have is from the Eibishter, so I have nothing of my own to be makpid about.

This is what the Rambam expresses when he explains that the Torah's statement about Moshe's anavah comes to teach us that Moshe was not bothered by what Miriam said.

A similar expression of Moshe Rabbeinu's anavah appears earlier in the parashah, in the story of Eldad and Meidad. When they were prophesying, Yehoshua ran to Moshe to inform him, and said, "נְלִימֵם — punish them!" Moshe's response was, "If only all the Yidden could be nevi'im!"

In other words, Moshe Rabbeinu's anavah caused two things. One, as we explained, it caused him to be mekabel the Torah, as per the three sources we cited above. And

two, it caused him to not be a kapdan. If we would be asked, where in the Torah is the appropriate place to highlight Moshe's anavah, we would say in the context of his receiving the Torah. But the Torah chose to focus on it specifically in the context of his not being a kapdan.

Clearly, the idea of not being makpid about what other people do to you and not being wrapped up in yourself is so important that the Torah deemed it more befitting to mention Moshe's anavah in that context.

This is astounding. It's very nice, the Torah is teaching, that Moshe was mekabel the Torah, and yes, that was indeed the reason he was mekabel the Torah. But the result of his anavah was that he was not a kapdan, and he was able to tolerate someone else's criticism, even though it was incorrect. That ability to be a savlan is so important that the Torah chose to reveal the extent of Moshe's anavah specifically in that context, and not in connection to Mattan Torah. When he heard someone not speaking with the respect due him and he wasn't bothered, that's where his anavah is emphasized.

We see from here the crucial role that the Torah attributes to this quality of anavah and its impact on a person's everyday behavior.

Gut Shabbos.

This week's Bishvilei Haparsha is sponsored by:

Upscale Graphics LLC

נא להרות בלימוד ובתפילה לזכותו ולרפואתו
השלימה בתושח"י של
מורנו הגאון

רבי אברהם צבי בן חנה מרים שמואלביץ

מראשי הישיבה

המאושפז במצב קשה בטיפול נמרץ וזקוק לרחמי
שמים מרובים